

DEFINITIONER AV STAD OCH STADSKÄRNA

Kortversion

Juni 2018

CITY
INDEX

Inledning

Begreppen stad respektive stadskärna saknar en officiell definition. De definitioner som finns är många gånger otillgängliga, oprecisa, svårförstådda och ej anpassade till svenska städers utformning eller storlek. Vidare är de inte heller tillräckligt generiska för att vara rättvisande och jämförbara mellan städer.

Under hösten 2016 inledde Agora och HUI Research arbetet med Cityindex för att förse marknaden med en objektiv stadskärnemätning som inledningsvis omfattade Stockholm, Göteborg, Malmö och 16 andra städer. Cityindex ska främst beskriva utvecklingen inom detaljhandeln, restaurangbranschen, hotellbranschen och kommersiella servicefunktioner inom respektive stadskärna. Definitioner av stad och stadskärna har utarbetats i samarbete med branschorganisationer, fastighetsägare, forskare, detaljister, konsulter och andra branschföreträdare. Definitionerna får användas fritt om källhänvisning sker.

Definition av stad och stadskärna

Agora och HUI har utgått från SCB:s klassificering av tätorter och låtit denna utgöra en bruttolista för definitionen av stad. Totalt finns det enligt SCB 1 979 tätorter i Sverige (2015). Gränsvärdet för de tätorter som kan definieras som städer fastställs till 10 000 invånare. Samtliga städer delas in i fyra kategorier enligt nedan:

Tätortskategori	Motsvarande kommungrupp (SKL)	Befolkning kommun (2015)	Befolkning stad/tätort (2015, SCB)	Antal
Storstad	Storstadskommun	>=200 000	>=150 000	3
Större stad	Större stad	50 000-199 999	37 500-149 999	27
Medelstor stad	Medelstor stad	20 000-49 999	15 000-37 499	53
Småstad	Övrig större kommun	15 000-19 999	10 000-14 999	41
Tätort	Övrig mindre kommun	<14 999	<10 000	1 855

För att definiera stadskärnan har densiteter av antal boende och kommersiella verksamheter (detaljhandel, restaurang/café och hotell) analyserats för respektive stad. Just denna kombination innebär att bostadsområden kan exkluderas då de innehåller relativt få kommersiella verksamheter. På samma sätt kan externa handelsområden exkluderas då få personer bor där. För att definiera stadskärnan har städers mest centrala och täta områden analyserats för att bestämma lämpliga densitetsmått för boende och kommersiella verksamheter. Dessa mått har sedan applicerats på respektive stad för att finna den yttre gränsdragningen av stadskärnan. Gränsvärdet är beroende av stadens befolkning, vilket innebär att ju större befolkning som finns i en stad, desto högre blir gränsvärdet för boende och kommersiella verksamheter. Med andra ord krävs högre densitet i Stockholm än i till exempel Värnamo för att ett område ska räknas som stadskärna.

Givetvis utgör långt fler parametrar viktiga funktioner i en stadskärna, till exempel arbetsplatser, kultur, kommunikationer, statliga inrättningar och så vidare, men då en enkel och begriplig modell har eftersträvats har definitionen endast baserats på befolkning och kommersiella verksamheter. Dock har en korrelation kunnat fastställas mellan alla dessa parametrar och vidare studier på detta område kommer att ske framöver.

Mer information och kontakt

För mer information om definitionerna eller Cityindex, vänligen kontakta:

Tobias Rönnberg
Analytiker, projektledare Cityindex
HUI Research
08-762 72 96
tobias.ronnberg@hui.se

Mer information om Cityindex och fördjupade definitioner finns även här:
<http://www.hui.se/statistik-rapporter/index-och-barometrar/cityindex>